

CULTUUR Limburgse theatermaker Benders zorgt met ‘Verdrietfabriek’ voor ervaring die zeer beklijft

Lieke laat Oerol snotten

Het is op Terschelling deze week de mond-tot-mond-reclamehit. Met haar Verdrietfabriek - straks te zien bij Cultura Nova - maakt de Limburgse theatermaker Lieke Benders indruk op het Oerol-publiek. „Zelfs Irene Moors liet in het gastenboek weten geroerd te zijn.”

door **Ivar Hoekstra**

Midden in het eiland-landschap tussen duin, weide en schapen staat deze week de Verdrietfabriek. Het oogt als het spookhuis van een negentiende-eeuwse kermis. Alsof je naar het Luna Park op Coney Island in Brooklyn bent geflitst. Voor het ‘spookhuis’ staat het achtbaankarretje al te wachten op nieuwe slachtoffers. Wie durft? Het is alleen al deze unheimische, licht vervreemdende entree waarmee Benders de nieuwsgierige Oerol-ganger voor zich wint: wat gaan we hier mee-maken?

‘In dit huis van verdriet waar niemand graag over praat, laat staan naar luisteren wil, is ergens een hoek troost te vinden’, lezen we, terwijl op de achtergrond smartlapen van Hazes en Bauer door de speakers schallen. De boodschap is duidelijk, deze kermisattractie wordt geen ‘joyride’. Langzaam komt het karretje in beweging, we stoppen in de eerste van vijf tenten. Uit de luidsprekers verhalen anonieme stemmen over hun verdriet, de pijnlijke emotie waarmee ieder mens vroeg of laat te maken krijgt. Een vrouw die haar man verloor bij een gruwelijk auto-ongeluk, een moeder wier kind ernstig ziek is, maar ook liefdesverdriet, eenzaamheidsverdriet en verdriet over gestelde maar niet gehaalde doelen, komen aan bod. Het doet denken aan ‘Gluren’ de vorige productie van Hoge Fronten waar je als voyeur langs verschillende woningen in de Heerlense wijk Molenberg werd geleid en de bijzondere verhalen van de bewoners te horen kreeg. Alleen is deze Verdrietfabriek nog intenser door het thema. Je lijdt in je kermiskarretje mee met de vrouw die haar tien jaar geleden overleden man nog dagelijks mist, maar voelt ook troost

Lieke Benders met op de achtergrond De Verdrietfabriek.

foto **Ivar Hoekstra**

in het lied ‘De doodgewoonste dingen’ dat in tent vier wordt gezongen. In combinatie met de gratis alcohol uit tent drie (glaasje Blue Curaçao likeur) stemt dat tamelijk melancholiek.

Ook door het landschap vol vredig grazende schapen, is de Verdrietfabriek een ervaring die zeer beklijft. In het witte stilte-tentje aan het eind van de rit kan de bezoeker in het gastenboek de emotionele acht-

baanrit verwerken. Wat blijkt: de Verdrietfabriek blijkt naast tranen ook troost te geven. „Ik voel me gesterkt nu ik heb gehoord dat verdriet bij het leven hoort en dat je het een plek kunt geven”, schrijft ie-

mand. En dat is ook wat Benders veel als feedback krijgt. „Dat het vooral als troostrijk wordt ervaren, daar ben ik blij om. Mensen zijn onder de indruk maar niet terneer-geslagen. Er wordt ook veel in het gastenboek geschreven. Irene Moors was hier ook en schreef dat ze geroerd was.”

Voor de input van deze voorstelling sprak Benders in de openbare bibliotheken van onder meer Maastricht, Heerlen en Den Bosch bezoekers aan met de vraag hoe zij verdriet ervaren. „Heel bijzonder hoe openhartig mensen hun verhalen met mij wilden delen. Verdriet blijft toch taboe. Op Facebook deelt iedereen vooral zijn luchtige momenten met elkaar. Je denkt dat iedereen een vrolijk, zorgeloos bestaan leidt. Verdriet delen is kennelijk moeilijk.”

Voor Benders en haar Hoge Fronten-collega's is Terschelling inmiddels een tweede huis geworden. „We zijn hier sinds 2003 jaarlijks een maand in verband met Oerol. Het voelt echt als thuis. Als we aankomen, gaan we eerst bij iedereen langs om ze te begroeten. De hulp die we krijgen van de boeren hier is geweldig. We hoeven maar te bel-len en ze staan voor ons klaar.” Benders ziet hoe de eilandbewoners dankzij Oerol veel meer gevoel voor cultuur hebben gekregen. „Daar hadden ze eerst niet zo veel mee, maar je ziet echt een omslag: ze doen aan alles mee en vinden het fantastisch.”

Bij het verlaten van de Verdrietfabriek, valt ons oog op de gratis zakdoekjes. Hopelijk zijn ze niet al op voor Cultura Nova eind augustus in Heerlen van start gaat. Ook de Limburgse festivalbezoeker moet zijn tranen kunnen deppen.